

СТАНОВИЩЕ

за придобиване на образователна и научна степен “доктор”

в Стопанска академия “Д.А.Ценов” – Свищов

по научна специалност “Статистика и демография”

Изготвил становището: доц. д-р Екатерина Александрова Тошева, Университет за национално и световно стопанство, София, научна специалност 05.02.06 “Статистика и демография”, член на научното жури, утвърдено със заповед No 321 /22.04.2019 на Ректора на СА “Д.А.Ценов” – Свищов

Автор на дисертационния труд: Евгени Яшков Овчинников, редовен докторант към катедра “Математика и статистика” при СА “Д.А.Ценов” – Свищов

Тема на дисертационния труд: “Проблеми при статистически анализ на динамични зависимости”

I. Общо представяне на дисертационния труд

Темата на представения дисертационен труд е актуална и много важна и намира широко приложение при анализ на икономически данни на микро-, мезо- и макроравнище. **Обект** на изследването е статистическият анализ на динамични зависимости., а **предмет** - познавателната същност и възможности на конкретни методи за анализ на връзки и зависимости в динамика, изискванията и проблемите, които възникват при реалното приложение на тези методи. Целта на дисертацията е поставена коректно и тя е декомпозирана на пет изследователски задачи.

Дисертационният труд отговаря напълно на изискванията по чл. 27 ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в република България. Той е с общ **обем 185 страници**, логически правилно структуриран, написан е на висок научен стил и същевременно ясно и разбираемо. Състои се от увод, три глави, заключение, списък с използвани литературни източници и приложения.

В съдържателно отношение в първа глава “Концептуални основи на статистическия анализ на динамични зависимости” задълбочено и изчерпателно са представени характерните особености на приложението на методи за анализ на зависимости към динамични редове и етапите на работа, с акцент върху проблемите при всеки един етап. Втора глава “Теоретични аспекти на моделирането на динамични зависимости” е посветена на специфични методи и модели за изследване на динамични зависимости при стационарни и нестационарни редове. Трета глава „Приложни аспекти на статистическия анализ на динамични зависимости“ съдържа резултатите от две емпирични изследвания, които са реализирани за апробация на конкретни статистико-иконометрични модели за анализ на макроикономически зависимости. Авторът коректно прилага правилно избрани методи и намира подходящи решения за преодоляване на възникнали трудности.

Използваната в дисертационния труд **литература** обхваща **213 заглавия** на научни разработки, учебници, официални европейски и национални документи и др., в това число 1 заглавие на руски език и 160 заглавия на английски език.

В общия обем на дисертационния труд са включени **17 приложения**. В тях по подходящ начин се представят в табличен вид междинни резултати от проведените емпирични изследвания.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Проблемите на приложението на статистическите и иконометрични методи за изследване на зависимости в динамика са широко изследвани в научната литература. Същевременно направената систематизация на тези методи и ясното представяне на техните възможности, условия за приложение и ограничения, както и търсенето на решения за преодоляване на несъвършенствата на известните методи при конкретното им приложение в емпиричните изследвания в дисертационния труд е съществен принос за статистическата теория и практика.

Дисертационният труд представлява цялостно, логически обосновано и задълбочено изследване, проведено с високо ниво на компетентност. За реализиране на целта на дисертационния труд авторът провежда обстойни и изчерпателни теоретични и емпирични статистико-иконометрични изследвания с правилно избрани и коректно приложени подходи и инструментариум. Изложението е написано ясно и изчерпателно на научно издържан стил.

Представеният автореферат е в обем от 30 страници. Той е добре структуриран и отразява най-важните моменти от проведеното изследване. В него са синтезирани и основните приносни моменти в дисертационния труд. По темата на дисертацията са публикувани една студия, две статии и два доклада. Студията и един от докладите са в съавторство.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Посочените от автора научни приноси съответстват на формулираните изследователски задачи. Считаю, че приносите могат да бъдат обобщени:

1. Задълбочен анализ на същността на статистико-иконометричните методи за изследване на зависимости в динамика през призмата на описателния анализ в динамика и на диагностичния анализ с акцент върху спецификата и ограниченията им ;

2. На базата на критичен анализ на използвани методи за изследване на динамични зависимости са изведени и систематизирани спецификите при различни видове динамични редове;

3. Обоснована е ролята на предварителния анализ като инструмент за диагностика и установяване на потенциални проблеми за коректно приложение на използваните методи. Задълбочено са изследвани възможностите приложение на резултатите от предварителния анализ при изследване на зависимости в динамика,

4. Изложените теоретични постановки са апробирани за изследване на динамични зависимости между инфлация и безработица и между доходи и разходи на домакинствата на базата на тримесечни макро данни за Република България за периода 2000-2017г. Идентифицирани са проблеми с наличието на сезонност в изучаваните динамични редове, които успешно са отстранени.

IV. Въпроси към дисертационния труд

1. Как докторантът може да обясни факта, че в много случаи единичните модели за изследване на динамични зависимости имат по-малки прогнозни грешки от комплексните модели (стр.90).
2. За кои държави се отнася твърдението, че през 90-те години на 20-ти век се наблюдава едновременно намаляване на инфлацията и безработицата (стр.125).
3. Възможно ли е построените динамични модели на зависимости между инфлация и безработица и между паричните доходи и разходи на

домакинствата да се използват за целите на прогностичния анализ и с какви трудности е съпроводено такова приложение.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

На основание гореизложеното считам, че дисертационният труд “Проблеми при статистически анализ на динамични зависимости” е цялостно самостоятелно научно изследване на ясно формулиран проблем с постигнати високи резултати. Това ми дава основание да гласувам за присъждането на образователната и научна степен „доктор” на Евгени Яшков Овчинников по научната специалност „Статистика и демография”.

Дата: 20.05.2019г.
София

Изготвил:
/доц. д-р Екатерина Тошева/